

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

**Domnului Lilian CARP,
Președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică**

AMENDAMENT

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind procedura luării în custodie publică a străinilor) (nr. 285 din 05.09.2024)

În temeiul prevederilor art.65 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea 797-XIII din 02 aprilie 1996, și art.17 alin.(2) din Legea despre statutul deputatului în Parlament nr.39/1994, înaintez următorul amendament:

La **Art. I** – *Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova nr.200/2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610), cu modificările ulterioare.*

1. La punctul 4 se exclud cuvintele „ În cazul copiilor, procedura înregistrării dactiloscopice și fotografierea acestora se face în prezența reprezentantului legal al copilului.

2. Se completează cu articolul 64¹, care va avea următorul cuprins:

„**Articolul 64¹.** Luarea în custodie publică a familiilor

(1) Familiile (străinii căsătoriți) beneficiază de cazare separată în Centrul de plasament temporar al străinilor, care le asigură un nivel corespunzător de intimitate.

(2) Actul de căsătorie este recunoscut prin procedura de supralegalizare a actelor oficiale, dacă tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu prevăd altfel.

(3) În cazul în care actul de căsătorie nu poate fi recunoscut conform prevederilor alineatului (2), relația de căsătorie se confirmă cu sprijinul misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare acreditate în Republica Moldova.

(4) Prevederile prezentului articol nu se aplică familiilor cu copii.”

ARGUMENTARE

În fapt, legislația națională prevede luarea în custodie publică a familiilor cu copii, cât și a minorilor neînsoțiți. Art. 64¹ al Legii 200/2010, și art. 45 al Regulamentului Centrului de plasament temporar al străinilor nr. 493/2011, prevăd că minorii neînsoțiți sunt luați în custodie publică numai în ultimă instanță și

pentru o perioadă cât mai scurtă, interesul superior al copilului reprezintă un considerent primordial în contextul luării în custodie publică a minorilor neînsoțiți, respectiv și a familiilor cu copii.

Aceste norme prevăd plasarea copiilor în custodie publică doar în ultima instanță și doar cu asigurarea drepturilor accesibile tuturor copiilor aflați pe teritoriul Republicii Moldova. În cazul solicitanților de azil minori neînsoțiți, plasați în custodie publică, se mai aplică prevederile Legii 270/2018 privind azilul în Republica Moldova, în special art. 14, conform căruia minorul solicitant de azil însoțit sau neînsoțit, este protejat și beneficiază de asistența corespunzătoare pentru a se putea bucura de toate drepturile recunoscute de Convenția ONU cu privire la drepturile copilului și de celelalte instrumente internaționale privind drepturile omului la care Republica Moldova este parte.

În drept, alin. (1) lit. b) al art. 85 din Legea 200/2010 prevede că în cazul străinilor minori care au intrat și rămân neînsoțiți pe teritoriul Republicii Moldova, autoritatea competentă pentru străini asigură, indiferent de modul de intrare în Republica Moldova, *reprezentarea printr-o instituție competentă potrivit legii, care le va oferi protecția și îngrijirea necesară, inclusiv cazarea în centre speciale de ocrotire a minorilor, în aceleași condiții ca și minorii cetățeni ai Republicii Moldova;*

În această ordine de idei, minorilor neînsoțiți li se aplică măsurile de protecție a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova. Minorii neînsoțiți aflați pe teritoriul Republicii Moldova sunt protejați de Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

CtEDO a criticat în mai multe cazuri condițiile de detenție sau plasament ale minorilor în centre publice specializate în scopul îndepărtării, subliniind că acestea trebuie să fie adaptate nevoilor lor specifice și să nu le afecteze dezvoltarea fizică și psihologică. Condițiile necorespunzătoare pot fi considerate o încălcare a mai multor drepturi și libertăți fundamentale stabilite de Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO).

Raportorul special ¹al ONU pentru tortură și alte pedepse sau tratamente inumane sau degradante afirmă că “nevoia de a ține familia împreună este un motiv insuficient pentru legitimarea sau justificarea privării de libertate a unui copil, având în vedere efectele prejudiciabile pe care astfel de măsuri le au asupra dezvoltării emoționale și a bunăstării fizice a copiilor”.

CEDO consideră că respectarea interesului superior al copilului necesită explorarea tuturor alternativelor la detenție pentru copiii migranți. În consecință, dacă autoritățile nu examinează situația copilului și nu verifică dacă plasarea copilului în detenția administrativă este ultima soluție și nu există alternativă, atunci este o încălcare a dreptului copilului la libertate (*CEDO, Popov v. France, Nos. 39472/07 and 39474/07, 19 January 2012, para. 119*).

De asemenea, Curtea a hotărât că în cazul în care autoritățile nu examinează toate alternativele la detenție, detenția unui copil va fi considerată arbitrară și o

¹ UN, Human Rights Council, Report of the Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, 5 March 2015, A/HRC/28/68, para. 80.

încălcarea a drepturilor acestuia la libertate și securitate, așa cum sunt consacrate de articolul 5 al CEDO. (*CEDO, A.B. and Others v. France, No. 11593/12, 12 July 2016; R.M. and M.M. v. France, No. 33201/11, 12 July 2016; A.M. and Others v. France, No. 24587/12, 12 July 2016; R.K. v. France, No. 68264/14, 12 July 2016.*)

3. Art. 68 alineatul (1) se completează cu litera f), care va avea următorul cuprins:

„g) familiilor (străini căsătoriți) cu copii a căror ședere a devenit ilegală.”

ARGUMENTARE

Posibilitatea de acordare a tolerării acestor categorii de persoane, ca măsură de alternativă la custodia publică, este o soluție care poate fi aplicată, în special în cazul familiilor cu copii, pentru a respecta drepturile fundamentale ale copilului și pentru a minimiza impactul negativ asupra acestora până la returnarea în țara de reședință.

Măsura tolerării permite ca persoanele în situații ilegale, inclusiv familiile cu copii, să rămână pe teritoriul statului gazdă, fără a fi plasate în custodie publică.

Directiva 2008/115/CE privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, permite măsuri alternative detenției (custodiei publice) pentru cetățenii din țări terțe aflați în situații de ședere ilegală, în special pentru familiile cu copii. Tolerarea poate include libertatea de mișcare restricționată la un anumit teritoriu respectiv obligația de a se prezenta periodic la autorități, normă prevăzută inclusiv și la art. 67 al Legii 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

În atare condiții, tolerarea familiilor cu copii, reprezintă o **măsură mai umană** și compatibilă cu standardele internaționale, fiind o alternativă eficientă la custodia publică. Aceasta măsură de alternativă custodiei publice va oferi un sprijin pentru **protecția drepturilor copilului** și va oferi o soluție echilibrată între respectarea regulilor migraționale și protejarea demnității umane.

La **Art. II – Legea nr. 1549/2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 14-17, art. 51), cu modificările ulterioare.**

1. Articolul 6, litera b) se completează cu cuvintele „de la vârsta de 14 ani”, care va avea următorul cuprins:

„b) persoane de la vârsta de 14 ani care nu dețin cetățenia Republicii Moldova sau care sunt apatrizi (în continuare – *străini*)” care au solicitat azil în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, străini reținuți pentru trecerea ilegală a frontierei de stat venind dintr-o țară străină sau care se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul Republicii Moldova.”

2. Articolul 10, aliniatul (1) se completează cu punctul 7) care va avea următorul cuprins:

„Străinii care au solicitat azil în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, străini reținuți pentru trecerea

ilegală a frontierei de stat venind dintr-o țară străină sau care se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul Republicii Moldova.”

ARGUMENTARE

Propunerile menționate supra vin să asigure o sinergie a prevederilor art. 32 din Legea nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, prin care Poliția de Frontieră asigură preluarea, fără întârziere, a amprentelor digitale ale tuturor degetelor fiecărui solicitant de protecție internațională cu vârsta de cel puțin 14 ani. Totodată, Poliția de Frontieră asigură preluarea, în mod prompt, a amprentelor digitale ale tuturor degetelor fiecărui străin cu vârsta de cel puțin 14 ani care a fost reținut pentru trecerea ilegală a frontierei de stat venind dintr-o țară străină, dacă nu este subiectul returnării.

Regulamentul (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013² stabilește expres necesitatea de preluare și transmitere a datelor dactiloscopice ale fiecărui solicitant de protecție internațională și ale fiecărui resortisant al unei țări terțe sau apatrid care este reținut pentru trecerea ilegală a frontierei externe a unui stat membru, în cazul în care persoana respectivă are cel puțin vârsta de 14 ani.

Or, potrivit art. 14 Capitolul III din prezentul Regulament, fiecare stat membru ia, în mod prompt amprente digitale ale tuturor degetelor fiecărui resortisant al unei țări terțe sau apatrid cu vârsta de cel puțin 14 ani care a fost reținut de către autoritățile de control competente pentru trecerea neregulamentară a frontierei unui stat membru pe uscat, apă sau calea aerului, venind dintr-o țară terță și care nu este returnat sau care rămâne fizic pe teritoriul statelor membre și care nu este ținut în custodie, izolare sau detenție pe întreaga perioadă scursă de la reținere la expulzarea efectuată pe baza deciziei de returnare.

Cu respect,

Deputați în Parlament

² Regulamentul (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid și privind cererile autorităților de aplicare a legii din statele membre și a Europol de comparare a datelor Eurodac în scopul asigurării respectării aplicării legii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011 de instituire a Agenției europene pentru gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă, în spațiul de libertate, securitate și justiție (reformare).